

צפון-אירלנד: לבנון של בריטניה

האידיאולוגי לררכים חוקיות. פריור, החשוד בצדק בעיני חבריו כליבראל, מכיר היטב בעובדה שלהתמרמרות הרבה באירלנד יש גם סיבות כלכליות. הוא הנהיג באלסטר, הסוכלת מאבטלה עצומה, מישטר כלכלי המבוסס על עקרונות של מדינת רווחה, ברוח רעיונותיו של מיינארד קיינס.

העזה כזאת מעוררת חלחלה בקרב האגף הימני החזק במפלגה השמרנית. מרגרט תאצ'ר, ראש ממשלת בריטניה, מתייחסת לפריור ולרעיונותיו בחשדנות רבה. עם זאת, היא איננה פוגעת בו בשעה זו, מכיוון שהוא יכול להצביע על הצלחתו במניעת אלימות בדרכים פוליטיות, ובכך להעניק אשראי בלתי-מבוטל לתאצ'ר עצמה. ראשיה-הממשלה גם מודעת, כמובן, לכוחם הפוליטי של האירים בארצות-הברית, ומעוניינת שצפון אירלנד תיעלם, ככל הניתן, מכתורת העיתונים.

קורבן מיותר. עם זאת, קיימת בווסטמינסטר הסתה ארסית נגד פריור, ואף האשמות שהוא מנהל בבלפאסט מעין ממשלת-גולה בראשותו, הפועלת על-פי עקרונות הורים לשמרנות הקיצונית בנוסח תאצ'ר. העיתונות השמרנית הצהובה יוצרת אווירה קשה נגד פריור, המאפשר ל"תומכי המחבלים" לפעול באורח חופשי — מסע המוכיר קצת את התעמולה נגד עזר וייצמן בהשראת אריאל שרון בתחילת כהונתו של וייצמן כשרביטחון.

הופעתו התקיפה של אדאמס פוגעת, כמובן, בפריור מבחינה פוליטית פנימית, אבל באורח אובייקטיבי היא איננה, אלא צידו השני של אותו התהליך. האלימות של הצבא האירי, הרפובליקאי, התמיכה הפוליטית בטקטיקה זו מצד שין פיין, וההכרה בחוסר-הנכונות, ההולכת ומתפשטת בקרב מנהיגי בריטניה המתונים יותר, תורמים לתהליך שנסופו חייב לבוא הסדר פוליטי נאות.

אין ספק שהסטאטוסקו צפון אירלנד לא יישמר ושכל פיתרון יביא לכיטוי כלשהו של האחדות האירית. ג'ימס פריור מבין זאת היטב, ואילו הניצים במפלגתו ידחו את התהליך ככל הניתן.

דחייה לא תשנה את התהליך ההיסטורי, אבל תיגרם לשפיכות-דמים חסרת-טעם. כל הרוג ופצוע בצפון אירלנד של היום, הוא קורבן מיותר במאבק, שנעצם כבר כמעט שהוכרע.

חבר העמים הבריטי: זעם בשל גרנאדה

ועידת חברי-העמים הבריטי, שמתחילה היום ברלהי, בירת הודו, תעמוד בסמין הפלישה האמריקאית לאי הקאריבי גרנאדה. האי הוא חלק בלתי-נפרד מחבריה-העמים, ורוב המדינות המאוגדות בו מתנגדות לפלישה, ומבקרות את בריטניה, על כך שעמדה מנגד ואיפשרה לאמריקאים להשתולל, ולהשליט באי את רצונם. גם סוגיות כמו נאמבייה, פירוז האוקיינוס ההודי, ויחסים בדרום-מערב אסיה, יעסיקו את באי הוועידה.

המארכת, ראשי-ממשלת הודו אינדירה גאנדי, שרוייה, כרגיל,



מארכת גאנדי הון פוליטי

בקשיים פנימיים חמורים, אבל אין ספק שהיא תשכיל להפיק הון פוליטי מעצם קיום הוועידה בארצה, כפי שעשתה בשנה שעברה בוועידת המדינות הבלתי מודעות.

המלכה אליזבת השנייה תכבד את הוועידה בניקורה. לקראת הביקור גייסה אינדירה יותר מ-20 אלף שוטרים וחיללים, כדי למנוע תקרית אלימה. הבריטים ינסו למנוע החלטה אנטי-אמריקאית חריפה בוועידה, אבל יתכן שיתנו את ידם לנוסח מתון של גינוי, כדי למנוע קרע אפשרי בחבריה-העמים, המהווה עבורם נכס כלכלי ויוקרתי, ושיריד אחרון כמעט לאימפריה הגדולה שעברה מן העולם.

עצמם למען מטרות אידיאולוגיות, ומותם של עיירי האירגון כשבתות רעבי-ערימות ככלא הבריטי, הפכו אותם גיבורים-לאומיים עבור כל האירים, כולל המיליונים החיים בארצות-הברית.

בוועידת השין פיין שנערכה בשבוע שבבר בדובלין, בירת הרפובליקה האירית, נבחר ג'רי אדאמס לנשיא המפלגה. אדאמס, שניבחר השנה לפרלמנט הבריטי על-ידי תושבי מערב-בלפאסט הקאטולית, אך נמנע מלתפוס את מושבו בווסטמינסטר, כדי שלא להישבע אמונים לכתר, אישר מחדש את מחויבותו המוחלטת להמשך המלחמה האלימה נגד השלטון הבריטי, עד שתושג המטרה.

כנאום, שהיה חזרה כמעט מרויכת על דברי יצחק שמיר כטיימס של לונדון לפני שלושה שבועות, טען אדאמס: "יש הטוענים שאי-אפשר יהיה לגרש את הבריטים מארצנו על-ידי מאבק מזויין. ההיסטוריה של אירלנד, ופרשת המעורבות הקולוניאלית של בריטניה בכל רחבי העולם, מלמדת אותנו, ששום דבר אחר לא יזיז אותם. אני שולח את כרכתי לכל הגברים והנשים, לוחמי החופש של הצבא הרפובליקני האירי."

חלחלה בימין. על רקע הופעתו הבוטה של אדאמס, שאייש



את כל עמדות-המפתח של מפלגתו בנאמניו, בולטת מאוד עמדתו המתונה של ג'ימס פריור, שרה-המדינה הבריטי לענייני אירלנד. פריור הודיע שהוא יתמוך בזכותם של רפובליקנים לפעול למען יעדם באורח חוקתי, ואף להתארגן למטרה זאת. פריור דיווח לעיתונאים, ששיעור מעשי האלימות בצפון-אירלנד ירד מאוד לאחרונה, מכיוון שתומכי הצבא הרפובליקני האירי, כולל אדאמס, יכולים להתארגן באורח פוליטי, ולתעל את להטם

קשה להתנבא עד מתי יימשך הסיכסוך רווי-הרמים בצפון-אירלנד. המיעוט הקאטולי הגדול ב"אלסטר" — כך מכונה צפון-אירלנד על-ידי האנגלים — רואה את עצמו כממשיכו של העימות ההיסטורי בין האירים והאנגלים, שנשתיים כבר מזמן ברובו המכריע של האי האירי, אבל ממשיך לתבוע את קורבנותיו בצפון.

כמו בלבנון, יש לסיכסוך רקע כלכלי-מעמדי, וגם לאומי-דת. הקאטולים מהווים רוב מכריע באייר, הרפובליקה האירית.



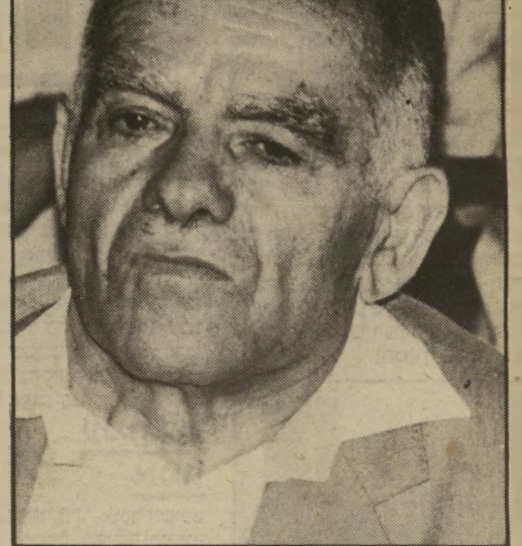
אירי אדאמס גרש בריטים

הסמוכה (באירי חיים רק ועבורם מהווה איחוד כל חלקי אירלנד את הפיתרון הסביר היחיד. הייכרוו הקולקטיבי של האומה האירית ממש מעוצב כדי לשמר ולפתח רגשות אנטי-בריטיים. דבריו של ראש מועצת לונדון רבתי, איש השמאל בלייבור, קן לווינגסטון, על ניצול קולר ניאליסטי אכזרי של האירים מאות בשנים, מוצאים הד בלב כל האירים.

עם זאת, באורח כאליו פארדוקסאלי, מקיימת הרפוב-ליקה האירית יחסים סבירים למדי עם בריטניה. שתי האר-

צות חברות בשוק האירופי המשותף, ואזרחים אירים יכולים לעבוד בבריטניה ללא רשיון מיוחד.

למעשה, היתרה-עבודה מאפשר הגירה של קבע, ואומנם איריסקאטולים רבים מאור, מרובר ככמה מיליונים, חיים כיום



מביע-דיעה ב"טיימס" שמיר - על-ידי מאבק מזויין

בבריטניה כתושבים קבועים, ואף כאזרחים. בריטים רבים, בתוכם גם שמרנים, ואפילו חברי קבינט, חשים שהשהות בצפון-אירלנד, חרף שורשיה ההיסטוריים העמוקים, הופכת בהדרגה לכיבוש לכל דבר. גם קיומו של רוב פרוטסטנטי באלסטר, שיש לו אינטרסים ברורים בהמשך האיחוד עם בריטניה, וחששות כבדים לאבד את זכויות-היתר שרכש לעצמו כמשך מאות שנים של נאמנות ללונדון, אין בו כדי למנוע, בעתיד האירי-חוקי, את איחודה של אירלנד.

הפרוטסטנטים שמרו לעצמם, בכל צורה אפשרית, עמדות-יכורה בחברה של אלסטר, וזה כולל גם את המשאבים הכלכליים, את המישטרה וכוחות-הביטחון, ואת רוב העמרות הנכירות כמימשל וברשות השופטת. נכך הם נעזרו בכוחם הפרלמנטארי, במסורת ובהישגים של שיתוף-פעולה עם המפלגה השמרנית הבריטית, ובקבירה הדתית והתרבותית שלהם לעם האנגלי, שהוא כמובן הרומיננטי בבריטניה.

רעבי-ערימות. כ-15 השנים האחרונות הגיעה האלימות בצפון-אירלנד לשיאים חדשים, והפכה את החיים בפרובינציה, ובעיקר בכירה, בלפאסט, לגיהנום. הצבא האירי הרפובליקני, והזרוע הפוליטית שלו, שין פיין, מנהלים מלחמת-חורמה אלימה למען איחוד אירלנד. גם הפרוטסטנטים התארגנו, ונעזרו לעיתים קרובות בצבא הבריטי, כדי לגמול על מעשי הטרור, ולשמור על עמדותיהם הפוליטיות.

המוטיבאציה של הצבא האירי הרפובליקני (I.R.A.) היא עצומה, והוא מהווה, לרעת רוב המומחים, את אירגון המחתרת היעיל ביותר בעולם. לוחמיו הוכיחו שהם מסוגלים להקריב את

גאולת'רם נוסח אוסטרליה

ב מחוז האוסטרלי רוברון, כ-100 קילומטר מהעיר פרת, מתכננים ה"ילידים", הנקראים באוסטרליה "אבאוריג'ינס", ניקמת-דם בקבוצה גדולה של שוטרים לבנים.

14 מיליון האוסטרלים חיים אומנם במישטר של דמוקרטיה מערבית-ליברלית, וכיום שולטת שם מפלגת הלייבור, אבל ה"ילידים" סובלים באורח מסורתי מקיפוח ומגישול, המזכיר את גורלם של האינדיאנים בארצות-הברית ובקנדה.

בחדש שעבר רצחו שוטרי רוברון, ברם קר, נער אבאוריג'ין בן 16, ג'ון פאט, אחרי שרכ עם שוטרי לבבוש אורזי, באחד הבאריים הרי-עלכוכים שבאזור. לפי כל העדויות הזכה הנער למות, ערת-דאיה סיפרה לעיתונאים, שהנער נפח את נישמתו באמצע הרחוב, אחרי שספג לפחות 20 כעיסות חזקות מאנשי החוק.

עד כה לא נעצר איש, ומנהיגי קהילת ה"ילידים" מאשימים את המישטרה כשיטטוש המיקרה, כדי שאנשיהם לא ייפגעו. העדה הראשית לאירועים היא נערה לכה בת 20, קאטי פארק, שהיגרה לאוסטרליה מלונדון. קאטי תיארה כבטרי-פריטים את רצח הנער, וכתוצאה ישירה מכך פוטרה מעבודתה כמוזגת בבאר שבו החלה הקטטה. קאטי היא עתה קורבן למסע אימים והשמצות, בנוסח הטיפוסי דווקא לדרום ארצות-הברית, וראשי האבאוריג'ינס חוששים שהיא עלולה שלא לעמוד בלחץ ולשנות את עדותה.

בניתיים התארגנו הילידים לאגדה של הגנה עצמית נגד המישטרה, וברחבי רוברון שומעים את "שירת-המוות" — שהיא את מסורת, המבשר על ניקמת-דם הקרבה ובאה, מומחים אוסטרליים סבורים, שאם רשויות החוק והצדק ברוברון לא יפעלו במהירות להבאת האשמים לדין, יהוו כל שוטרי האזור יעד לנקמה, ורוברון צפויה לשורה ארוכה של מעשי-רצח אכזריים כמיוזר.